	Instrukcja	Nr wydania	Data wydania
	Pobieranie próbek ścieków, osadów ściekowych i nieczystości ciekłych do badań fizykochemicznych Klient zewnętrzny	03	08.11.2016r.
		IT-LŚ.02.00	Strona/Stron
		2 z 4	-

1. Przedmiot i zakres

Celem instrukcji jest zapewnienie jednolitego i prawidłowego postępowania podczas pobierania, transportowania i przechowywania przez klienta próbek chwilowych i średniodobowych ścieków, próbek nieczystości ciekłych i osadów ściekowych. Instrukcję można stosować do wszystkich rodzajów ścieków, tj. ścieków przemysłowych i ścieków bytowo-gospodarczych surowych, wstępnie oczyszczonych i oczyszczonych, nieczystości ciekłych i osadów ściekowych.

2. Terminy i definicje

Nie dotyczy

3. Odpowiedzialność

Personel Laboratorium odpowiada za przekazanie Klientowi informacji na temat sposobu pobierania próbki lub udostępnienie niniejszej instrukcji oraz wydanie odpowiednich naczyń na próbki na życzenie Klienta. W przypadku, gdy Klient sam dostarcza próbki do badań, Laboratorium nie ponosi odpowiedzialności za prawidłowość pobierania i warunki transportu próbek.

4. Opis postępowania

- Miejsce pobrania próbki należy wybrać w taki sposób, aby było reprezentatywne i zgodne z określonym celem. Miejsce i sposób pobrania próbki ma zasadnicze znaczenie dla miarodajności wyniku badań.
- O doborze pojemników do pobierania próbek mówi zał. IT-LŚ.02.01. W przypadku dostarczenia próbki we własnym naczyniu – musi być ono dokładnie umyte i wypłukane bieżącą wodą (dopuszcza się pobranie próbek w butelki po wodzie mineralnej niegazowanej).

UWAGA! Pojemniki na próbki można pobrać w Laboratorium Ścieków (ul. Piotrkowska 110, Bełchatów) w godzinach 7:00-15:00.

- Do pobierania ścieków, osadów ściekowych i nieczystości ciekłych w zależności od punktu używać czystego sprzętu: wiadra, butelki i czerpaka wykonanego z niekorodującego metalu lub tworzywa sztucznego zamocowanego na żerdzi lub linie o odpowiedniej długości wcześniej przepłukanego pobieranymi ściekami. Nie należy używać sprzętu mytego detergentami.
- Pojemnik z próbką napełnić całkowicie i zamykać w taki sposób, aby nad próbką nie pozostawał żaden pęcherzyk powietrza. W przypadku oznaczenia w próbce ścieków zawieszin ogólnych napełnić butelkę do $\frac{3}{4}$ objętości.

	Instrukcja	Nr wydania	Data wydania
	Pobieranie próbek ścieków, osadów ściekowych i nieczystości ciekłych do badań fizykochemicznych Klient zewnętrzny	03	08.11.2016r.
		IT-LŚ.02.00	Strona/Stron
		3 z 4	-

- Ilość pobranej próbki najlepiej ustalać z Laboratorium Ścieków.
- Bezpośrednio po pobraniu próbki do naczynia należy dołączyć trwałą etykietę opisującą rodzaj próbki, rodzaj pobranego materiału, miejsce, datę i godzinę pobrania, imię nazwisko osoby pobierającej
- Butelki z próbką zabezpieczyć przed ogrzaniem
- Pobrane próbki należy niezwłocznie dostarczyć do laboratorium w uzgodnionym uprzednio terminie. Maksymalny czas transportu i sposobu utrwalania próbki opisuje zał. IT-LŚ.02.02

UWAGA! Pobrane próbki należy dostarczyć do Laboratorium Ścieków w dniu pobrania, najpóźniej do godziny 10:00.

Informacje dodatkowe:

1. Laboratorium przyjmuje próbki w dni robocze od poniedziałku do piątku (w przypadku oznaczania BZT₅ tylko od środy do piątku).
2. Laboratorium nie ponosi odpowiedzialności za pobranie i transportowanie próbek pobranych i dostarczonych przez Klienta.
3. Laboratorium może odmówić przyjęcia próbki do badań wówczas, gdy pracownik Laboratorium przyjmujący próbkę stwierdzi, że stan próbki jest niewłaściwy: ilość próbki jest niewystarczająca, jakość pojemnika jest zła itp.
4. W sprawozdaniu z badań zamieszczana jest informacja, że próbka została pobrana przez Klienta, a wszystkie informacje dotyczące czasu i miejsca pobrania próbki zostały uzupełnione na podstawie zał. IT-LŚ.02.03 „Protokół z pobrania próbki przez Klienta”.
5. W przypadku próbek pobranych przez Klienta nie ma możliwości zapisu w sprawozdaniu z badań, że próbkę pobrano metodą akredytowaną. Jeżeli wyniki będą podane z niepewnością, to wartość niepewności nie będzie obejmowała etapu pobierania próbek, co zostanie zapisane w sprawozdaniu.

5. Dokumenty związane

Instrukcję sporządzono na podstawie:

PN-ISO 5667-10 Jakość wody. Pobieranie próbek. Wytyczne pobierania próbek ścieków

PN-EN ISO 5667-1 Jakość wody. Pobieranie próbek. Część 1: Wytyczne opracowywania programów pobierania próbek i technik pobierania.

PN-EN ISO 5667-3 Jakość wody. Pobieranie próbek. Część 3: Utrwalanie i postępowanie z próbkami wody.

PN-EN ISO 5667-13 Jakość wody. Pobieranie próbek. Część 13: Wytyczne dotyczące pobierania próbek osadów.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz późniejsze zmiany.

	Instrukcja	Nr wydania	Data wydania
	Pobieranie próbek ścieków, osadów ściekowych i nieczystości ciekłych do badań fizykochemicznych Klient zewnętrzny	03	08.11.2016r.
		Strona/Stron	Data zmiany strony
IT-LŚ.02.00	4 z 4	-	

6. Załączniki

IT-LŚ.02.01 – Dobór pojemników do pobierania próbek

IT-LŚ.02.02 – Maksymalny czas transportu i sposób utrwalania próbki

IT-LŚ.02.03 – Protokół z pobierania próbki przez Klienta